

TARBIYA FANINI O'QITISHNING ASOSIY JIHLATLARI

Qarshiyev Mirjalol Hasan o'g'li

Navoiy viloyati Uchquduq tuman kasb-hunar maktabi tarbiya fani o'qituvchisi

Annotatsiya: Mazkur maqola tarbiya fanini o'qitishning asosiy jihatlari, zamonaviy o'qitish usullari tarbiya fanini o'qitishda qo'llanadigan yangi texnologiyalar, tarbiya fanida jamoaviy ishlash va guruh ishlashga rag'batlantirish, tarbiya fanining yoshlar dunyoqarashiga ta'siri to'g'risida to'liq bayon qilingan.

Kalit so'zlar: tarbiya fani, innovatsion texnologiyalar, interaktiv ta'lim usullar, fikr ifodalash qobiliyatlari, intellektual qobiliyatlar.

Kirish:

Tarbiya fanining muhim jihatlari jamiyatning yuqori qonuniyati, axloqi va ma'naviy muhitini takomillashtirishda o'quvchilarni tayyorlash va ularni jamiyatga samarali qo'shilishga yordam berishdir. Unda o'quvchilarni muhokama qilish va fikrlashga rag'batlantirish, ularni o'z fikrlarini ifodalash va maslahat bera olishga qo'shimcha ta'sir etadi. Tarbiya fanida amaliyotga yondashish va interaktiv ta'lim usullari, o'quvchilarni mustaqil, tafakkur qilish va o'z fikrlarini ifodalashga rag'batlantirish uchun foydalaniladi. Uning muhim maqsadlari o'quvchilarni o'z o'zlarini o'rganish va tahliliy fikrlashga rag'batlantirish va boshqalarga ta'lim bera olish qobiliyatlarini takomillashtirishni o'rgatishdir.

Adabiyotlar tahlili va metodologiya:

Tarbiya fanida jamoaviy ishlash va guruh ishlashga rag'batlantirish, o'quvchilarni boshqalarga e'tibor qaratish, hamkorlik qilish va ijtimoiy ta'sirni oshirish qobiliyatlarini shakllantirish uchun asosiy sanaladi. Tarbiya fanining maqsadi o'quvchilarni jamiyatga foydali fuqarolar sifatida tayyorlash, ularni o'z vazifalari, huquqlari va javobgarliklari bilan tanishish, jamiyatga qiziqish va uning yutuqlariga qiziqishni rag'batlantirish va o'quvchilarni uning madaniyatiga e'tibor berishdir.

Tarbiya fanining yoshlar tanqidiy fikrlashga ta'siri, o'quvchilarning nazariy va amaliy muhokama qilish, fikr bildirish, munozara va izohlash qobiliyatlarini oshirishga yordam beradi. Bu esa ularning tafakkur qilish va fikr ifodalash qobiliyatlarini yaxshilaydi. Tarbiya fanining yoshlar dunyoqarashiga ta'siri yuqori bo'ladi, sababi o'quvchilarni o'z insoniyatiga qanday qarorlar qabul qilishlari va qanday xarakter va qonuniyatni rivojlantirishlari aniqlanadi.

Natijalar:

Tarbiya o'quvchilarni har taraflama takomillashtirishga yordam beradi. Bu tomondan, ularning qaror qabul qilish, muhokama qilish, mas'uliyat qabul qilish va ijtimoiy tashkilotlarga qat'iy, adolatli va hamkorona bo'lgan munosabatlarni qurishlari o'rgatiladi. Bu esa, ularning jamiyatga moslashish va uning shakllantirish uchun kerak bo'lgan qobiliyatlarini rivojlantirishda asosiy ahamiyatga ega. Tarbiya, yoshlarni ma'naviy qadriyatlar bilan ta'minlash yordamida, ularni uning manfaatlari, yovuzliklari va qonuniyatiga nisbatan xavfsizroq, yaxshi fuqarolik yuzasidan shakllantirishga yordam beradi.

Binobarin, yosh avlodga tarbiya berish jarayonida maktab juda yuqori ahamiyat kasb etadi. O'quvchilarga tarbiya berish, ularga ta'lim berish bilan birgalikda amalga oshiriladi. Biroq, tarbiyaning o'z vazifasi, mohiyati, amalga oshirish usul va vositalari mavjud. O'qish va tarbiya jarayonining uzviyligi ta'lim muassasalari oldiga qo'yilgan eng asosiy pedagogik vazifalardan biri sanaladi.

Muhokama:

Tarbiyaviy ishlar tizimi va tarbiya jarayoni har qanday mamlakat hayotida hal etuvchi ahamiyat kasb etadi. Yosh avlodning, umuman, jamiyat a'zolarining tarbiyasi bilan yetarlicha shug'ullanmagan mamlakat turg'unlikka yuz tutadi va oqibatda inqirozi tayin bo'ladi. Sababi, har qanday jamiyatning o'sib, rivojlanishi uchun moddiy va ma'naviy boyliklar yetishtirishni, ajdodlardan yaxshiroq darajaga ko'tara bilishi zarur. Yosh avlodda ana shunday moddiy va ma'naviy qobiliyatlar rivojlantirishi uchun jamiyat uzluksiz shaklda samarali faoliyat ko'rsatadigan tarbiya institutlar tizimiga ega bo'lishni taqozo qiladi.

Tarbiya fanini o'qitishda zamonaviy jihatlar, o'quvchilarni mustaqil, ijtimoiy ishlashga tayyorlash, tadbirkorlik va ijtimoiy muammoni yechishga qaratilgan yangi usullar bilan birgalikda rivojlantirishga imkon beradi. Zamonaviy o'qitish usullari, o'quvchilarni tahlil qilish, tanqidiy fikrlash, ijtimoiy ishlash va jamoaviy ishlash qobiliyatlarini rivojlantirish uchun ma'naviy va ijtimoiy taqdiri va qo'llab-quvvatlash orqali amalga oshiriladi. Zamonaviy o'qitish usullari orqali o'quvchilarni o'z fikrlarini ifodalash, ijtimoiy ishlash va yangi yondashuvlarni topishga rag'batlantirish, ularni o'z mehnatlarini hisobga olish va ijtimoiy muammoni yechishga tayyorlash imkoniyatlarini yaratadi.

Xulosa:

Xulosa o'rnida shuni aytish joizki, tarbiya fanining yoshlar dunyoqarashiga katta va doimiy tasiri bor, sababi bu fanda o'quvchilar o'z o'zlarini, jamiyatni va dunyoqarashini tushunish, qadrini tushunish va o'zgarishlarni qabul qilishni

o'rganishlari rag'batlantiriladi. Tarbiya fanining yoshlar ekologik madaniyatiga tasiri juda katta va ahamiyatli va shuningdek, tarbiya yoshlarga intellektual qobiliyatlarini va tafakkur qilishga, o'z fikrlarini ifodalashga va ularning dunyoqarashini kengaytirishga yordam beradi.

Adabiyotlar ro'yxati:

1. R. A. Mavlonova, N. Rahmonqulova, B. Normurodova, K. Matnazarova. Tarbiyaviy ishlar metodikasi. Darslik. Nizomiy nomidagi TDPU Rizografiyada nashr qilindi. Toshkent, 2004.
2. Mahmudova Nigora Hikmatovna. Tarbiyaning maqsad va vazifalari. American Journal of Public Diplomacy and International Studies. 2023.
3. I.Ergashev, Milliy g'oya targ'ibot texnologiyalari, Fan, -T.: 2016.
4. Ishmuxamedov R.J, Abduqodirov A., Pardayev A. Tarbiyada innovatsion texnologiyalar. – T.: Iste'dod, 2010.
5. Ishmuxamedov R. va b. Ta'limda innovatsion texnologiyalar. –T.: Iste'dod, 2008.